

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovecu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Glasiló koroških Slovencev

Leto XXVI.

V Celovcu, 2. novembra 1907.

Štev. 46.

 Današnja številka obsega 6 strani.

Shod zaupnikov

državnozborskega volilnega okraja

Pliberk-Kapla-Dobrlavas-Borovlje

vršil se bo

dne 7. novembra t. l. ob 11. uri dopoldne
v dvorani

**Masslgarten
v Celovcu.**

Zaupniki dobe posebna vabila, ki bodo služila ob enem za izkaznice; treba jih je tedaj s seboj prinesiti.

Izredni občni zbor

katal.-političnega in gospodarskega društva za
Slovence na Koroškem

se vrši

v četrtek dne 7. novembra t. l. popoldne
ob 2. uri

v dvorani

**Masslgarten
v Celovcu.**

Spored:

1. Poročilo odborovo. 2. Nadomestne volitve.
 3. Izprememba pravil. 4. Slučajnosti.
- K obilni udeležbi vabi **odbor.**

Narodni trgovci na Koroškem.

I.

Na vseslovenskem trgovskem shodu v Ljubljani je prvič nastopilo narodno trgovstvo organizovano kot enota, kot velevažen faktor gospodarskega in narodnega razvoja med Slovenci. K ti velevažni stvari moramo tudi Korošci izpregovoriti o položaju trgovine na Koroškem in o sredstvih, kako bi se dala ta trgovina vrniti narodu, kateremu se je popolnoma odtujila.

Položaj trgovine med Slovenci na Koroškem je prežalosten. Vzemimo vsa mesta, trge, večje vasi in iščimo v njih narodnih trgovin. Ali je Slovenec res le kmet in dninar, da čuješ po mestu le kmeta in dninarja govoriti slovenski? In vendar je naravno, da se poleg kmeta, ki pride lava in konzumira, povsod nastani tudi trgovec, ki mu odjemlje pridelke in poskrbi, kar kmet potrebuje. Kako pa pride, da Slovenec na Koroškem prepušča trgovino tujcu? Stvar je le navidezna. Tudi Slovenec ima svoje trgovce, a odtujili so se svojemu ljudstvu po težavnih razmerah, posebno pa po potujčujočemu šolstvu.

Zavednih, odločnih Slovencev je na Koroškem v trgovini tako malo, da se jih vse vkup lahko sešteje na prstih ene roke! Imenovali bi jih, a bojimo se, da nam nekateri zamerijo, ker bi imenovanje zopet le dalo nasprotnikom povoda, napadati jih. Vse drugo pa je ponemčeno. Trgovci govore s kmetom slovenski, a v ljudskem štetju so Nemci, kot voliči nastopajo v nemških strankah, v jezikovnih vprašanjih bodo povsod nastopali kot nasprotniki Slovencev. V zadnjem času so se razmere morebiti nekoliko zboljšale. Socijaldemokratska in vsenemška agitacija je trgovcem ljudi tako izpridila, da se le-ti v svojem interesu približujejo krščanskim strankam, in da vsled tega tudi Slovincem niso več tako nasprotni, kot nekdanj.

Ponemčili so se pa ti ljudje, ker ni bilo nikogar, ki bi bil slovenske fante učence zbiral, ko so prišli v mesto k nemškim trgovcem v uk. Težko je tudi povedati, kako se naj vpliva in pride do fantov, ki jih vestni trgovec ne more puščati z doma?

Fant bi bil moral doma dobiti narodno vzgojo, ki bi ga bila zadrževala v novem poklicu. A napol se je ponemčil v domači šoli, in življenje v trgovini mu je potem narodni čut popolnoma zatrló.

Odtujili so se pa trgovci svojemu narodu tudi, ker so večinoma postali nasprotniki duhovnika. — Zakaj? V V. je trgovec; še pred leti je bilo običajno, da niti komij ni smel, kamor je hotel — ponoči. Potem je dobil svoj hišni ključ vsakateri pomočnik — in nekaj let sem ga ima že vsaki učenec. Nравstvene razmere so med trgovskimi uslužbenci tako slabe, da slabše ne morejo biti. Vsaj je umevno! Koliko fantov pa bo dovolj značajnih, da se drže pokonci v teh valovih? S 14 leti stopil je v trgovino, veronauka ne čuje več nobenega, da pa vse mogoče umazanosti svojih tovarišev! Trgovci sami bridko tožijo o svojem osobju. Izrecno naglašamo, da govorimo le o razmerah na Koroškem. Nekdo je potreboval trgovsko izurjenega moža; govoril je z enim največjih Celovških trgovcev. Ta mu je dejal: „In Kärnten bekommen sie keinen, vielleicht aus Krain.“ To pričevanje je kaj častno za Slovence. Znano je, da koroška trgovina zelo rada išče in sprejema slovenske trgovske pomočnike. Ako se naj usposobi mladina za svoj poklic, treba zanj discipline v mladih letih, treba vzgoje.

Nekaj se je za trgovstvo tukaj že storilo: Napravila se je trgovska šola, a znano je, da tja pride le to, kar je drugod propadlo, in tudi tukaj se uči veronauk le v pripravljalnem razredu, ko fantje še niso 14 let stari. Pozneje pa se dene veronauk kakor prazno obteževanje strani.

Da se začne trgovina, treba je nekaj premoženja. Mladi uslužbenec bi si ga lahko nekoliko prihranil, če bi služboval na pr. 15 let kot pomočnik. A če prične znanje z ženskami in mora potem s plačo vzdrževati še svojo ženo in otroke, kako pa si naj kaj prihrani, kako naj postane samostojen? Ker so mu poprej zavezane roke, tudi ne bo našel več neveste, ki bi mu prinesla kaj premoženja.

Torej bi bila prva naloga, obvarovati trgovski naraščaj propada, braniti njegovo нравnost in navdušiti ga za rodoljublje. Kdo pa naj ta posel prevzame? Le dvoje ljudi se zavzema za

trikrat več zlata nego nemška; nobena dežela ni imela nikoli toliko zlata, kakor francoska, namreč včasih do 4 milijard (= 4000 milijonov). Nemški državni dolg je od 1892 do 1902 narastel za 61% od sto, francoski pa v isti dobi se zmanjšal za 44%.

Privatno imetje Francozov se je v 75 letih počvetterilo, od l. 1873 do 1894 je poskočilo za več kot 82 milijard. In tam je premoženje tako razdeljeno, da imajo srednji in mali meščanje in kmetje veliko več dohodkov nego pri nas. Kmetu ni treba tarnati, da se mu godi slabo; zemljo obdelujejo vedno bolje in so tako zvišali pridelke, da Francozom ni treba kupovati žita v drugih deželah; le nekaj klayne živine morajo uvazati, prodajajo pa ogromno vina, sadja in vrtnih pridelkov.

Francoski delavec ima boljše stanovanje, in se hrani in oblači boljše nego nemški. Glavna stvar pa je: on ne pije preveč, posebno v malih mestih in na kmetih. Rajši štédi, da more živeti na starost brez skrbi. Na Francoskem doseže polovica vseh ljudi sedemdeseto leto, na Nemškem le 27 od sto. Žganja pijó manj, tem živahnejši pa je narod; tem bolj je pa tudi omikan in se zna vesti v družbi. To opazuješ posebno pri francoskem ženstvu, ki se oblači, obnaša in govori tako, da se le malo razločuje preprosta ženska od gospode. Kakšni zarobljenci so pa severni Nemci. Znani nemški politik Reichensberger je nekoč rekel, da rajše občuje z neomikanim Francozom kakor z omikanim Nemcem.

Inostranci nas prav nič kaj ne spoštujejo! Kako se moti tak z nemško-narodnim napuhom navdani Nemeč, če pride med druge narode in

Kako sodijo pametni Nemci sami o svojem narodu?

Nemec ima dandanes navado, da se v tujece zaletuje, češ „saj ste manj vredni kakor smo mi!“ Neki frankfurtski list pa vpraša v članku „Novonemška baharija“: „Kaj pa nam daje pravzaprav pravico, zaničevati na pr. Francoze? Ali morda samo to, da imamo toliko otrok? Modrim narodnogospodarskim učenjakom to bogastvo ni nič všeč. L. 1870 smo premagali Francoze le zato, ker smo imeli slučajno boljše generale; armada francoska ni bila nič slabša od naše, danes pa nas je prekosila vsaj v enem oziru: Francozi ne poznajo tistega „Drill“ t. j. strogega vežbanja, zato pa tudi ne trpinčijo vojakov; da bi jih prav nalašč drli, to je na Francoskem čisto nemogoče. Zato pa bode francoska vojska trdnejša in to bi morali tudi mi spoznati in priznati, če nočemo, da nas prekosijo Francozi.

Ko smo premagali Francoze, se je Francoska neznano hitro zopet opomogla — mi bi tega nikdar ne bili mogli. 8 milijard frankov so takrat napravili dolga — in l. 1873. so bili že zopet tako močni, da se jih je Bismark bal. Njih gospodarskega napredka ne moti nič. Imajo pač rodovitno zemljo, še bolj pa je Francoska postala ena najbogatejših dežel po marljivosti in varčnosti svojih prebivalcev. Francoska banka hrani

e edini koroški slovenski list »Mir«!

ubogo ljudstvo, se zavzema za ideale, pri katerih se ne izkupi nič, pač pa dosti žrtvuje: tukaj kak kaplan — tam rdečkar socijalni demokrat! Na eni strani navdušenje za vero, na drugi sovraštvo proti nji in proti obstoječemu redu. Kje pa so potem drugi? Kje gospoda? In kaj hoče takozvana „narodna“ gospoda brez teh kaplanov? — Gospodje tožijo, da so samo štafaža duhovščine! A gospodje, temu ste sami krivi, delajte več in ne bodete le štafaža! Ako pa ne morete več storiti, bodite hvaležni, da dela vsaj kak duhovnik in pomagajte mu rodoljubno.

Za obrtne pomočnike so se ustanovljala društva rokodelskih pomočnikov, društva za trgovske pomočnike pa še pogrešamo, obstoječa taka društva so v popolnoma tujem tiru. Svoja društva pa ne moremo poprej ustanovljati, preden imamo neko jedro v nekaterih mladih trgovcih ali trgovskih uslužbencih. In kje te dobiti? Dati bi jih nam moralo trgovsko društvo. Naj fantje grede takorekoč kot pionirji slovenske misli na Koroško. Vsaj na plači ne bi trpeli nič, službe bi lahko našli in v teh službah lahko začnejo na tihem organizovati, kar je slovenskega. Ako so se dali japonski častniki pred vojsko rabiti v Mandžuriji kot brivci in rokodelci, da poiščejo pot do zmage, naj pride vsaj deset dobrih slovenskih trgovskih pomočnikov na Koroško službovat, in če ne bo drugače, naj jih trgovsko društvo subvencionira. Ali morali bi to biti vzorni, inteligentni fantje, ki bi potem imeli kaj vpliva na svoje slovenske rojake. (Dalje prih.)

Oglodana kost.

Glavno glasilo liberalne stranke našlo je pod našo mizo staro oglodano kost, ki jo zopet nosi v svet kot „corpus delicti“, — kot znamenje narodnega hudodelstva. Omenjeno glasilo poroča namreč — po „Miru“, da so slovenske posojilnice v Celovcu itd. in Gospodarska zadruga v Sinčivasi članice nemškokerikalne koroške „Zadružne zveze“. In „Narod“ piše: „Tako se na Koroškem rešuje slovenski narod po Podgorčevem in „Mir-ovom“ receptu! Če ostanemo le katoliki, potem je vseeno, ali smo Slovenci ali Nemci, kaj ne, g. Podgorc? In takšni ljudje, kakor je P., s takimi pogubnimi nazori, vodijo slovensko politiko na Koroškem! Kam plovemo?“

Najpoprej moramo vendar izjaviti, da cenjeni list ljubljanske liberalne gospode vpliv P-a pretirava. Vsaj on ves čas do zadnjih treh let ni bil v vodstvu političnega društva, da, to društvo je delalo svoje resolucije proti njegovi osebi. Na koroški slovenski list ni imel nobenega vpliva, kot da je smel pisati semtertja kak članek. Če se je na občnih zborih kaj govorilo, bili so njegovi govori navadno le neki resumé danih razmer, in kar se je povedalo, povedalo se je mirno in odločno — kot izraz mišljenja večine naših duhovnikov. In ker so ti seveda v svesti si svojih duhovniških dolžnosti, se je zadnji čas začelo nekoliko bolj naglašati katoliško stališče. Kaj čuda, ko vendar tudi slovenski liberalizem nastopa drznejše, kot kedaj poprej? Delovanje gospoda P. se je dozdej zelo malo umešavalo v

meni, da tudi tam ves svet le kriči: „Nemčija je prva na svetu!“

Kako se začudi: „Nanu! . . Was ist das? . . Ich meinte doch . .!“ Polagoma, pa precej hitro se prepriča, da je le nemško-narodna baharija, laž, sen, pijanost, če kdo trdi: „Nemčija je prva na svetu.“

Kaj pa mislijo inozemci o Nemcih? No, vrl, brihten narod, ki ima zelo veliko industrijo, je krepak in izobražen — a mnoge državne uredbe so povod omejenega obzorja, politične starokopitnosti — v taki državni zgradbi gnezdi čuk reakcije, razjeda jo rja birokracije, da, straši tudi včasih tisti — absolutizem. Že na Nemškem samem vidiš mnogo ljudi, ki jim to in ono ni po godu, pikro posmehovanje ti pravi, kako se tam širi nezadovoljnost, srd, zasmehovanje . . inostranci pa na glas kličejo: ugled Nemcev gre tukaj strahovito rakovo pot.

Kolikokrat moraš nehoté poslušati kričeče nemške turiste v nenemški krčmi . . in o čem se razgovarjajo? Le o „Rangliste“ . . naredbah, ukazih . . S. M. . . o novih uniformah . . o naredbi policije . . o redih . . povišanju . .

Ta družba, ki se tako zabava, se takoj razločuje od drugih narodov: obraze imajo razsekane in zašite, in tujec radovedno poprašuje, kakšna dežela mora pač biti Nemčija, da imajo tam toliko ranjencev.

Taki vrli Tevtoni se vedejo, kakor da bi premagovala Nemčija vse narode, kakor da je nemška vsa Evropa, ves svet; kakor da bi bila večna resnica, če trdiš: Nemčija je prva na svetu,

politiko Slovencev, saj je bil skoz leta sodelavec nemškega kršč.-socijalnega lista, ker Slovenci nanj niso reflektirali, ker ga od te strani ni nikdo pozival ali vabil, še manj pa prosil sodelovanja. Povod, zakaj se je omenjenemu gospodu sedaj izročil važen posel v slovenski stranki, se odteguje javnosti. S kršč.-socijalnimi Nemci bil je gospod P. vedno prijatelj, četudi je že dostikrat obsojal njihovo nastopanje. A to nastopanje bi bilo za Slovence še slabše, če bi ne bili vsaj nekateri Slovenci z Nemci in zlasti s premilost. gospodom knezoškofom v ožjem stiku.

Znano je, da je vzorni Andrej Einspieler izdajal nemški časnik za Nemce in Slovence vkup. Slovenski rodoljubje morajo obžalovati, da gineva med Nemci tisto staro konservativno pravično narodno mišljenje. Če si pa želimo in potrebujemo konservativnih, pravičnih, narodno objektivnih Nemcev, ne smemo jim dajati sami slabega zgleda pretiranega narodnega šovinizma.

Da je „manjšina povsod radikalna“, to je fraza; radikalno je lahko kako radniško društvo pri pivu, slovenski kmet pa, kjer je v manjšini, ne more biti radikalen, slovenski obrtnik še manj, in kdor obadva vodi, tudi ne.

Naj torej liberalno časopisje verjame, da tok politike na Koroškem hodi svoja opravičena pota.

Zveza z Nemci.

Osupnilo bode marsikoga, da so nekatere slovenskih zadrug v zvezi z nemško kršč.-soc. „Centralkasse“. Zlasti gospodu P. se je to dostikrat že očitalo, brez da bi ga mogla ta očitanja izpreobrniti. Kdor mora v družtvih delati, njemu se mora pač tudi prepuščati način delovanja, nikakor pa ni umestno, da bi gospodje, ki jim razmere niso znane, kazali pot. Vpraša se le: Delujete zadrugi: Posojilnica v Celovcu in Gospodarska zadruga v Sinčivasi za slovenski narod ali ne? Drugo vprašanje: Ali bi ti dve in druge zadruge ne delovale boljše, ko bi ne bile v zvezi z Nemci? Tretjič: Kaj pa je bilo povod, da so se te zadruge pridružile nemški zvezi?

Odgovor je preprost: Zadrugo „Centralkasse“ sta ustanovila skupno msgr. Weiss in Podgorc, ker sta računala: Ako napravimo zvezo, ki posreduje z denarjem, sprejema zveze vloge po 4% in daje denarno pomoč po 4¼%, z dobičkom lahko plača revizorja, delo pa opravimo brezplačno. Tako deluje „Centralkasse“, ki je postala zdaj že prava zaslonba kršč.-socijalne stranke na Koroškem.

Če se je poprej potrebovalo v kakem društvu denarja, dobilo se ga je v Celju po 5%, za revizije pa se je plačevalo doneske, ki jih posojilničarji sami poznajo. Ljubljanska zveza ustanovila se je kasneje; ta nam ni mogla dajati denarja po 4¼% in vrhu tega so koroški posojilničarji vsak četrtek lahko v Celovcu, tukaj se odda osebno denar, kar ga je preveč in ga dobi, kar se ga potrebuje. Ti razlogi so bili prvi povod, da so nekatere zadruge pristopile „Centralkassi“; opomniti moremo pa, da je pred enim mesecem ta blagajna povišala obrestno mero za 0.5%.

Ali bi torej naše slovenske zadruge ne delovale boljše, ko bi ne bile v zvezi z Nemci? Zakaj pa naši slovenski zdravniki zdravijo tudi Nemce? Zakaj slovenski odvetniki zagovarjajo

tudi Nemce? Zakaj slovenski trgovec postreže tudi Nemcem, zakaj hodijo slovenski fantje v nemško gimnazijo? Zato, ker smo tukaj Slovenci v manjšini, in zato, ker ostane lahko vsakdo najvzornejši rodoljub, če tudi pride v gospodarsko dotiko z Nemcem. Ako na pr. ena zadruga potrebuje 20.000 K kapitala, ki bi ga morala obrestovati v Celju po 1000 K, v Celovcu ga pa dobi za obresti 850 K, potem bi moralo tisto društvo v Celju plačevali za revizijo 200 K, „Centralkasse“ pa jo revidira brezplačno, če ima vrhutega „Centralkasse“ še neko zavarovanje svojih članic, da se pomaga ponesrečenim zadrugam — ali naj potem pametni posojilničar odklanja pristop, samo, ker so tam Nemci? A kaj Nemci, vsaj so v odobru „Centralkase“ tudi Slovenci, in revizor je Slovenec. Še važnejše vzroke, ostati z Nemci v zvezi, ima „Gospodarska zadruga“. Ta se ima boriti z mnogimi težavami, ker ima odjemalce le med Nemci. Žito se prodaja le proti zapadu; gospodje liberalni politiki tega seveda ne vedo. Zadruga mora nastopati kot kak drug trgovec v Celovcu in Velikovcu, v narodnostnem oziru skrajno previdno, če se noče uničiti. Liberalna gospoda v svojih sokolskih in pevskih društvih lahko jaha radikalno zver, mi pa si moramo iskati pot skoz tisočere zapreke.

In da smo jo našli, z zadovoljnostjo opazujemo, to naj bo tudi odgovor na prvo vprašanje. Brez zadruga v Sinčivasi nam ni več misliti na uspešne volitve, bodisi v državni zbor, bodisi v deželni zbor za kraj Velikovec-Dobrlavas; in le posojilnici celovški se imamo zahvaliti, da smo dobili pri volitvah tako častno število glasov v celovški okolici. Ako nas ne bi izdajala slovenska brezverska socijalna demokracija, imeli bi v celovškem okraju upanje do zmage.

Vendar se pa mora reči, da je mnogo gospodov tudi tukaj proti vsaki zvezi z nemško stranko. Tem je seveda pristo, zadruga, ali posojilnice, če pri kateri sodelujejo, združevati s celjsko ali ljubljansko zvezo. Če pa Slovenci na Koroškem hočejo kdaj priti do besede, bodo v sedanjih razmerah mogli nastopati le v zvezi s kršč.-soc. Nemci, vsaj je koroške Slovence volilna reforma le še bolj vrgla v neko nemško oblast; ako pa hočemo zveze, moramo ostati z njimi v nekem gospodarskem stiku, ki nam naše svobode, našega gibanja na noben način ne ovira.

Kadarkoli bodo prišle velike javne akcije, bodisi v deželnem zboru, bodisi v deželnem šolskem svetu, smo mi prisiljeni do razgovorov s tukajšnjimi Nemci; kaj hočemo v takih slučajih iskati v Celju ali celo v Ljubljani? S temi izvajanjmi pa ne bomo delali reklamo za zvezo z Nemci, te zveze nam je le toliko treba, da ostanemo z njimi v stiku, sicer pa je zopet treba ohraniti si popolnoma proste roke. Preveč se pa o ti kočljivi stvari v javnosti ne more govoriti. Naj javnost verjame, da bi se z radikalnim nastopanjem tam, kjer ni treba, le uničile dve prevažni postojanki: Posojilnica v Celovcu in Zadruga v Sinčivasi. So pa tudi na Koroškem gospodje, ki pred to alternativo pravijo: Naj se pa uniči! Tem borniranim ljudem na ljubo se seveda

potnikov po cesti. nekaj laških besed mrevarijo tako, da kmalu spoznaš, da so iz severne Nemčije.

„Buon džorno, oller amico! Ooch da? drinke no Gabbri vino . . . io drinko birrah! Weest Knebbchen! Io wohlis uno grande boddilja! . . ei ja!“ . . tako vpijejo vsi vprek in kmalu veš, da so te vrle duše iz dežele, kjer pijejo „Blümchenkaffee“.

Takoj začno piti . . ne, kar vlivajo in zalivajo, žlampajo . . po nemški se to pravi: Saufen. Nekdo, ki mu pravijo „gospod svetnik“, mož s sivo brado, je pobral v Švici „jodler“ pa ga zdaj poje, zdaj se je zbudilo vsem veselje do petja — začnimo torej!

„Deutschland, Deutschland über alles!“ doni iz kosmatih grl po veliki dvorani — okrog pa stoje in sede drugi, Francozi, Rusi, Angleži in Italijani, pa vihajo nosove, se posmehujejo, vendar pa vljudno molče in kvečjemu mislijo sami pri sebi: „Kaj bi bilo, če bi tukaj vsak narod tako tulil!“

Nekaj časa se še pije in poje dalje — nenkrat se razlije cela reka patriotičnih govoranc, dokler ni konca tudi tej niti in začno peti narodne pesmi in pitnice: „Ich weiss nicht, was soll es bedeuten.“ — „Nach Hause gehn wir nicht . .“

V takem pijančevanju se zabavlja Nemeč v tujini. To je tisti surovo-bahati Hurra-patriotizem.

naša društva ne bodo dala zastrupiti z radikalnim strupom.

Zato prosimo, da nas gospodje liberalci puste pri miru s svojo lepo narodno teorijo, kajti življenje se ne da siliti v Prokrustovo postelj praznih liberalnih sanj.

To ogledano kost jim privoščimo, siti je ne bodo.

Msrgr. V. Podgorc.

Björnstjerne Björnson proti grofu Apponyi-ju.

Kakor znano, je pred nekaj tedni slavni norveški pisatelj in učenjak Björnstjerne Björnson odgovoril na poziv k medparlamentarni mirovni konferenci v Monakovem, da ne more priti na ta shod, ker se istega udeleži tudi zastopnik vladajoče madjarske klike, ki je negacija miru med narodi, — ogrski minister grof Apponyi. Takega subjekta da bi se moralo izbaciti iz vsakega resnega shoda za svetovni mir. — Madjari so bili konsternirani, ker jim je mnogo na tem, da si ohranijo simpatije in dobro ime v Evropi.

Ožigosani grof Apponyi je javno odgovoril Björnsonu, da, ako se še kdaj udeleži takega mirovnega shoda, stori to „z glavo po konci“.

V nedeljski „N. F. Presse“ pa odgovarja slavni norveški pisatelj:

„Grof Apponyi je meni odgovoril „z glavo po konci“. Zagotavlja mi, da naj bodem le prepričan, da ako on prihodnjič pride na kak medparlamentarni mirovni shod, se to zgodi na njegovi strani „z glavo po konci“.

Kdo pa dvomi o tem? Kje in kdaj pa se je kazal drugače zatiralec narodov?

Videli smo pred kratkim, ko so bili slovaški zastopniki v ogrski zbornici tepeni in ven izbačeni, naj nastopi grof Apponyi in naznani, kaj je dalje storiti, da se ta narod še več zatira. Sprejet je bil šolski zakon, kakršnega svet še ni videl, ker poglobitve njegove določbe so iz — kaučuka! Iste se dajejo raztezati tako, da je mogoče z njimi zadaviti vse narodnosti. Odrtrgati otroke od njihove materinske je pa vendar isto, kakor odrtrgati lačnega otroka z nedrij matere. Ravno to je, kar v tem zakonu zapoveduje grof Apponyi „z glavo po konci“. S pomočjo tega zakona morejo biti Nemci, Rumunci, Hrvatje, Rutenci in Slovaki postopno usužnjeni madjarskemu duhu in volji, ker ta duh in ta volja sta najstarejša, najplemenitejša in najkulturnejša na svetu, ona, ki utegneta dovesti narode najdalje na svetu.

Pod oblastjo tega zakona nakladalo se bode še na več tisočin izseljencev z njihovimi culicami in cunjami v železniških vozovih za živino. Sredi njih potem stoji grof Apponyi „z glavo po konci“. To naj jih potolaži! Potolaži naj odhajajoče in one, ki doma ostajajo, v solzni uri slovesa.

Ako potem doma ostali otroci se ne morejo priučiti madjarsčini, ker je težek jezik, in je posledica tega, da se sploh nič ne naučijo, tako da Ogrsko ima največ nevednežev (analfabetov) v Evropi, kaj je na tem? Glejte, grof Apponyi stoji med njimi „z glavo po konci“! Prazne

„Stillgestanden! . . Rindvieh!“

„Bravo, fant!“ Toliko znajo nemški — nobene ne spravijo več na dan in če bi jim ponujal tri krone za eno. Eksamen je pri kraju.“

Ogrsko-amerikanska banka v New Yorku.

Ogrska daje leto za letom več izseljencev v Ameriko. Nekoliko tem v varstvo in pomoč, nekoliko pa v lastno korist je začela delati „Hungarian American Bank“ 1. oktobra t. l. Kapitala ima 2 milijona, ki pa se utegne pomnožiti. Glavno oporo išče ta banka v ogrskih izseljencih, katerih je že čez 2 milijona v Ameriki, ki pošiljajo denar nazaj na Ogrsko po raznih potih. Ta promet si hoče banka prisvojiti in meni, da bi utegnili biti okrog 300 milijonov kron, kjer bi posredovala. Nastaviti hoče svoje agente po večjih krajih v Ameriki in stopiti v zvezo z raznimi tvrdkami v Evropi. — Ideja ta je pametna in zasluži, da se jo tudi drugod posnema.

Delavske razmere v Ameriki. Iz Čikage piše c. in kr. avstrijski konzul, da tam primanjkuje delavcev, najbolj na farmah, to je poljedelstvih, potem na železnicah, rudokopih in tovarnah. Mezde so pri začetnikih 1 dolar 75 cts., ki se s časom poviša na 2 dolarja 50 cts. do 2 dolarja 75 cts., kar bi znašalo v našem denarju: 8 kron 68 v.; 11 K 40 v. in 13 K 64 v. To so visoke plače, pa je tudi delo nevarno in draginja.

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

cerkve, prazne, ker propovedi so madjarske (veleplemiški škofje nameščajo duhovnike) — grof Apponyi jih napolnjuje, on sam, vedno „z glavo po konci“. Ako zapirajo ljudske muzeje Slovakov in zaplenjajo njihova sredstva (med temi celo cesarjev dar!), bodite prepričani, na enem griču v bližini zagledate novega genija Madjarov: grofa Apponyija „z glavo po konci“.

Na čast tega genija zbiram sedaj priče in dokaze sè strani od Madjarov zatiranih narodov. Ni sile, ker mi vemo vsi, grof Apponyi jih pričakuje „z glavo po konci“ — Björnstjerne Björnson.“

Moramo pristaviti, da se pri nas na Koroškem imenujejo Madjari — Nemci! Zatiranje slovenske manjšine je tukaj enako in poglobitve postave morebiti tudi pri nas niso nič več, kot — kaučuk.

Koroške novice.

Iz župnijske pisarne. (Nemška pisava.) Pisarije v župnijskih pisarnah se množijo do neznosnosti. Prosi na pr. kje Anton Čas, naj ga sprejmo v občino, v kateri stannuje že 20 let. A ker ga je naučila šola, da se piše Tschass, župnik pa mu je napisal v list Čas, po človeški pameti, zahteva nemčurski župan od vlade, naj ukrene pri župnijskih uradih popravilo pisave. In res. Vlada, izvrševalni organ vseh želj nemškutarskih županov, zahteva kar celo dolgo vrsto ex-offo krstnih in poročnih listov od šestih ali še več župnijskih uradov, da skuha nazadnje res Tschassa! Ali imamo in plačujemo v Avstriji uradnike res le za take neumnosti? Ali so župnijski uradi tukaj res le samo zato, da jih lahko vsak nemškutarski župan in vlada šikanira? Ali ni odpomoči?!

Viharjavas pri Celovcu. (Pogreb.) Dne 16. t. m. je nam vzela neusmiljena smrt izbornega našega rodoljuba Val. Vigovčnika p. d. Bauka po 9dnevni bolezn. Rajnji je bil v najboljših moških letih, šele štirideset let star, in je zapustil še majhne otroke. Bil je tudi občinski odbornik in je pri zadnjih volitvah stal odločno na naši strani. Z njim izgubimo žalibog zopet en steber katoliško-slovenske misli v celovski okolici. Bil je priden kmet, pobožen kristjan, pa obenem vesel in šaljiv v družbi. — Na treh velikih kmetijah gospodarijo zdaj pri nas same vdove. Bog obudi nam zopet odločnega voditelja, kakor je bil rajni Bank, ki naj v miru počiva!

Vetrinj. (Potujčeni.) Sin našega poštarja, g. Ernst Samonigg (!) je bil promoviran na graški univerzi doktorjem prava. Doslej je bil nastavljen v Trstu pri c. kr. državni železnici. Ker je mladi doktor, ki je zmožen treh jezikov, iz popolnoma slovenske družine v Ločah pri Beljaku, a popolnoma nemškega mišljenja, bodo ga gotovo nastavili na tako mesto, kjer bo mogel prav pridno germanizirati. Žalosten poklic slovenskega otroka!

Št. Tomaž. (Nesreča) je zadela Franco Zuffer, dekle pri Weigotu v Št. Lovrencu. Ko so žito mlatili, prišel je njen predpasnik v mlatilnico in ko ga je hotela rešiti, ji je stroj odrgral cel palec pri roki. Odpeljali so nesrečnico v Celovec v bolnišnico. Vsi pomilujejo drugače pridno dekle. — Četrtek dne 17. oktobra ponoči ob 10. uri je med strašno nevihto udarilo pri Haželjnu v Št. Lovrencu in ubilo eno svinjo, kar so domači ljudje šele drugi dan zjutraj zapazili. Druge nesreče ni bilo.

Medgorje. (Ogenj.) V hiši Jakoba Marka v Zagorju je nastal na neznan način ogenj in v kratkem času upepelil hišo z mlinom in skednjem vred. Škoda znaša okoli 3000 kron. Čeravno je bil posestnik zavarovan, je vendar hudo zadet.

Žitaravas. (Poroka.) Naš nadučitelj F. Kogelnik se je oženil z Kapeljsko učiteljico M. Richter, hčerko upokojenega nadučitelja Simona Richterja.

Žitaravas. (Ali § 32 občinskega volilnega reda še kaj velja?) Dva meseca se že zavlačuje pri nas brez vsakega vzroka volitev novega župana, kajti ugovor zoper volitev III. razreda je c. kr. deželna vlada pravomočno že dne 8. avgusta t. l. rešila v prid nemčurjem. Volitve postale so torej 8. avgusta pravomočne. Naš stari župan Saifric pa se ne zmeni prav nič za to ter sklicuje občinske seje, kakor bi se nobene nove občinske volitve ne bile vršile. Tako je zopet sklical stare odbornike k občinski seji preteklo nedeljo 27. oktobra. In zakaj? Saifric je najemnik našega občinskega lova. Lansko leto je v občinski seji z enim glasom večine dosegel, da se mu je oddal občinski lov pod roko za 600 kron, za katerega bi se bilo na dražbi dobilo najmanj 1200 kron. Vse pritožbe posestnikov so bile zastonj. Vsled nakupa par kvadratnih metrov zemlje, ki je ločila majhno zoneško jezerce, last kneza Rosenberga, od druge lastnine knezove, pridobil je knez Rosenberg lovilno pravico na tem majhnem jezercu, Saifric jo je pa izgubil. To priliko je porabil Saifric, sklical je stare odbornike in si

pustil od njih znižati najemnino za lov za 100 K. Od 18 odbornikov je bilo pri seji menda 12 odbornikov. Ta občinski sklep je popolnoma nepostaven, mi protestujemo zoper ta sklep in zahtevamo od c. kr. okrajnega glavarstva, da ga na podlagi § 32 občinskega volilnega reda ovrže. Ta § določuje namreč sledeče: „Če se volitvi v postavnem obroku ne ugovarja, ali če se ugovori zavržejo, ima se vršiti volitev župana.“ Torej so vse občinske seje, katere se ne ozirajo na ta paragraf, nepostavne in tako tudi vsi njih sklepi neveljavni.

Žitaravas. (Težavna volitev župana.) Dne 8. avgusta t. l. rešila je deželna vlada pravomočno priziv zoper volitev v tretjem razredu, a še do danes imamo izvoljenega župana in občinskih svetovalcev. Misli li Saifric še par let s starim odborom vladati? Ali je porod tako težaven? Pokličite mohliško babico na pomoč. C. kr. deželno vlado pa pozivljamo, da poskrbi za to, da se § 32, na katerega se v svoji rešitvi sklicuje, tudi v njegovem drugem odstavku izvrši.

Od Bele. (Povodenj.) Vsled obilega dežja je Bela močno narastla in zopet precej škode napravila. Najhujše je prizadet Habnarjev mlinar. Njemu in njegovi družini preti res že nevarnost za življenje. Leto na leto prihajajo komisije, pripoznajo nujnost regulacije, a stori se nič. Naš deželni poslanec Pleščnik (Tempohar) si je tudi osebno ogledal kraj, obljubil je, da se bode krepko potegnil za regulacijo, do zdaj še ne vidimo nobenega uspeha. Gotovo si misli: obljubiti in dati je preveč. Govori se, da neki tukajšnji mogočnej precej zadržuje celo stvar. Mogoče.

Železna Kapla. (Dohtar Krassnig.) Vsem je še v spominu, kako se je kapelski dohtar Krassnig obnašal na Grafenauerjevem shodu v Železni Kapli; znano je tudi, da mu je zato prisodila sodnija v Dobrlivasi primerno kazen, ne veste pa, kaj se je pozneje zgodilo. Gospodična H. se je že dalj časa vadila na c. kr. pošti v Železni Kapli. Medtem pride volilni shod pri Kušju. Gdč. H. je raz hodnika Kušjeve hiše opazovala dohtarja, ki je vzbujal obilo smeha vsled svojega ponesrečenega podjetja. Na istem hodniku je bilo vse polno občinstva. V bližini gospodične je več oseb kadilo iz pip in po stari tobakarski navadi veliko pljuvalo. Slučaj je hotel, da se neki kadilec izpozabi in pljune doli na dvorišče, kjer stalo polno zborovalcev. Sam peklenšček je dirigiral ta pljunek ravno — na dohtarja. Dohtar je zdaj dolžil popolnoma nedolžno gospodično, da je ona pljunila nanj! Še moker je tekel opljuvani gospod k poštarici Dežmanovi ter se pritoževal, da mora takoj odpustiti dekle iz poštne službe. Poštarica je v svoji nemški zavednosti kar na prvo besedo verjela in izposlovala, da je bila gospodična brez preiskave iz službe odpuščena.

Grebinj. (Povodenj.) Vsled neprenehanege deževanja se je naš sicer pohlveni potok tako razburil, da se ni nič več zmenil za svoje postavne obali, ampak kar odločno je preskočil svoje meje in sredi noči dne 17. oktobra je preplaval ves naš trg. Vse je bilo preplašeno nad tako množino vode in neko žensko so menda komaj še rešili iz sirotišnice. Ljudje iz sosednih krajev so prihiteli in orožniki so se silno trudili kakor tudi naš prečastiti gospod župnik Kramer, da bi potolažili in pomirili razburjene ljudi. Potok si je končno tudi ohladil svojo jezo ter se poizgubil v svojem rečišču.

Prevalje. (Shod.) Mesečni shod našega kat. delavskega društva v nedeljo, dne 20. oktobra, je bil dobro obiskan. Tajnik govori o strokovnih društvih, njihovi potrebi, nalogi in organizaciji. Strokovna društva so danes svetovnega pomena na polju delavske organizacije; zato jih moramo snovati, kjerkoli so le tla ugodna zanje. Č. g. kanonik J. Dobrovce nam nariše žalostno sliko o sužnosti starih kakor novejših časov, katere je narode osvobodila edino le sv. kat. cerkev. Nato še tajnik glede na brezobzirno postopanje železniških uradnikov v Celovcu, izpodbuja zborovalce k narodni samozavesti in odločnosti, posebno na železniških postajah in v javnih uradih ter vabi k naročevanju časnikov v prihodnjem letu. Delavci, udeležite se le zmeraj v takem številu naših mesečnih shodov kakor zadnjič, in naše društvo bo cvetelo.

Guštanj. (Pogreb.) V globoko žalost se je v četrtek dne 24. oktobra zakril naš trg, ko smo spremili dragega nam domačega župnika č. g. V. Valeša k zadnjemu počitku. Enajst let že je zvesto služboval v težavni guštanski župniji. Ker je čutil, da njegove moči ne zmorejo več prenapornega dela, posebno v šoli, ki šteje sedaj tu s tolstivirsko vred sedem razredov, je prosil za faro Bilčoves in jo tudi dobil. Že se je pripravljal na odhod v svojo novo župnijo, a prehitil ga nagla smrt; namesto v novo faro, preselil se je v najlepši moški dobi v večnost, da si ondi spočije za vedno. Kako priljubljen je bil blagi po-

kojnik pri svojih župljanih, pokazal je pogreb, katerega se je udeležilo ogromno ljudstva. Nad 40 duhovnikov-sokratov spremilo je truplo rajnega v cerkev, kjer so se obhajale maše zadušnice in mrtvaško opravilo. Glasno je ihtelo ljudstvo ob krsti svojega ljubljenega župnika, ko se je č. g. A. Kesnar v srce segajočih besedah spominjal življenja, neumornega delovanja in plemenitega značaja rajnega. Ko so pevci odpeli krasno žalostinko „Na mrtvaškem sprevodu“, spremili smo preminulega župnika do župnijske meje, kjer je zadonela v zadnji pozdrav še pesem „Nad zvezdami“ in se je č. g. dekan Marinčič zahvalil za obilno udeležbo pri pogrebu in pokojnika priporočil v blag spomin, nakar smo se poslovili od dragega rajnika. Njegovo truplo se je prepeljalo na prevajski kolodvor in odtod v Budjejevice na Češkem, da bo počivalo v rodni zemlji. Blagi pokojnik! Drag nam bo vselej tvoj spomin, tvoji nepozabni nauki nas bodo zvesto spremili skozi celo življenje, tvoj zgled kot vzornega dušnega pastirja pa nam bo kazal sigurno pot tja, kamor si srečno dospel ti, v nebeško domovino. Na svidenje nad zvezdami!

Društveno gibanje.

Gozdanje. Katoliško-slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 3. nov. po končani popoldanski božji službi zborovanje v svojih društvenih prostorih „pri Rumašu“ na Korenu. K obilni udeležbi vabi načelnštvo.

Izkaz darov društvu „Drava“ v Beljaku. Ured. „Sl. N.“ zbirki 12 K 12 v; Č. g. Fr. Meško, pisatelj, Zila, 5 K; I. Hochmüller v Trstu 1 K; zbirka belj. omizja v Trstu 10 K; Fr. Zupančič, Ljubljana, 33 K; gdč. Avg. Zalaznikova 1 K 20 v; ga. Zalaznikova 1 K; gdč. Milka Kenda v Ljubljani 10 v; gg. Podbregar in Frolè skupno nabrala 22 K 76 v; volilo † gosp. župnika Josipa Strojnika na Zili 86 K 21 v. Skupaj 172 K 39 v. Hvala darovalcem. Živeli nasledniki!

Slovensko kat. akad. društvo „Zarja“ v Gradcu si je izvolilo na svojem I. rednem občnem zboru dne 25. okt. 1907 za zimski tečaj 1907/8 sledeči odbor: Tov. pravnik M. Malnerič, predsed.; tov. pravnik B. Schaubach, podpredsed.; tov. med. A. Arnšek, tajnik; tov. pravnik I. Milač, blagajnik; tov. pravnik A. Ogrizek, knjižničar; tov. pravnik F. Logar, gospodar.

Dobrlavas. Kat. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 3. novembra popoldne po blagoslovu svoj mesečni shod s predavanji in petjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

Žitaravas. Kršč. soc. izobraževalno društvo „Trta“ priredi svoje mesečno zborovanje v nedeljo dne 10. nov. t. l. ob treh popoldne v prostorih župnišča v Žitarivasi s poučnim predavanjem in igranje se bodo tudi še igre „Nemški ne znajo“ in „Krčmar pri zvitem rogu“. Vstopnina k igram 20 vin. za neude; udom prosto. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

Slovensko kat. akad. društvo „Danica“ na Dunaju izvolilo je na občnem zboru dne 22. okt. sledeči odbor za zimski tečaj: cand. phil. Ernest Tomec, predsednik; cand. iur. Ivan Mazek, podpredsednik; cand. iur. Ant. Pogačnik, tajnik; stud. agr. Flor. Božič, blagajnik; stud. iur. Iv. Majerle, knjižničar; stud. med. Matija Justin, gospodar.

XX. občni zbor podpornega društva za slov. visokošolce na Dunaju bo v četrtek dne 14. nov. t. l. ob petih zvečer v dvorani „Slovanske Besede“ na Dunaju, I., Drachengasse št. 3, prvo nadstropje. — Odborove seje so do junija vsak mesec 14. v isti dvorani ob šestih zvečer.

Državni zbor.

Najvažnejši predmet je državnemu zboru seveda pogodba z Ogrsko. O ti stvari bi bilo treba takoj pričeti obravnavo, a že zopet prihaja eden nujni predlog za drugim od strani ljudi, ki hočejo redno delo državnega zbora preprečiti. Treba bi bilo napraviti oster poslovni red, a nikdo takega reda noče predlagati, ker se vsaka stranka boji nasprotno agitacije.

Dr. Lueger o nagodbi.

Dne 25. okt. se je k nagodbenemu vprašanju kot eden prvih oglašil Dunajski župan dr. Lueger. Rekel je: „O ministrskem nagodbenem predlogu smo se resno posvetovali, zlasti smo se dogovarjali o govornikih naše stranke, ali naj govorijo za nagodbo ali proti nji. Ne da se tajiti in krivica bi bila, če bi ne pripoznali, da ima ta nagodba za našo državno polovico marsikaj ugodnega, a v nagodbi so tudi določbe, katere se nam morajo pojasniti. Zato bo tudi šele po teh pojasnilih mogoče odločiti se za ali proti nagodbi. Na vsak

način se nam mora pojasniti, kako da moreta ministra Košut in Vekerle govoriti ravno nasprotno od tega, kar je govoril naš ministrski predsednik.

Pravico imamo in dolžnost, zvedeti, kateri minister govori resnico. Drugi pomislek, ki ga imamo, je, da hočejo židovsko-madžarski politiki še za naprej delati silo nemadžarskim narodom (Erpresserpolitik), da hočejo proti drugim narodnostim še za naprej tako postopati, da jih ne puste priti do besede in pravice. Čudimo se tudi, da je predlog dobil po nenavadni poti predsankcijo. Ogrski naj se plača pogodba z nekimi ustavnimi garancijami (Verfassungsgarantien). A nam Avstrijecem ne more biti vse eno, če kralj po božji milosti postane kralj po milosti Košutovi, kralj bo potem le še lepo oblečen — vpliva kraljevska oblast več ne bo imela, ker se ta oblast odda ministrom. Nagodbe tudi ne moremo sprejeti, predno ne vemo, kaj bo z ogerskimi vojaškimi terjatvami. Mi zahtevamo obvezno izjavo, da se v vojaških stvareh Ogrcem ne bo dajalo predpravic. Mi hočemo imeti Avstro-Ogersko, ne pa Košutovo armado. Zahtevamo tudi, da se v bodoče naši konzularni uradi ne bodo preplavljali z Madjari. Največje napake so se v tem oziru delale na Balkanu. Sedanji poslanik v Londonu, grof Pallavicini, je madjaron prve vrste. Spoznal sem ga v Bukareštu in tam marsikaj izvedel. Kakor je gospodom znano, hotel sem priti v stik z rumunskimi politiki, ker sem v narodnem boju Rumuncev proti Madjarom z vso simpatijo na strani prvih. A kaj se ni vse storilo, da se mi prepreči pot v Rumunijo; vsekako pa sem prišel tja! V Bukareštu sem govoril s Pallavicinijem, ki mi je rekel, da bi se lahko bila zgodila nesreča, da bi bila kmalu tekla kri. Ekselencia, rekel sem mu, čigava kri bi pa bila tekla? In grof Pallavicini mi je pripovedoval, da je v Bukareštu močna ogrska naselbina. Nato sem mu odgovoril: Ekselencia, to vse natanko vemo, tukaj niso Madjari, marveč le madjarski židje, in ti ne bodo pretakali svoje krvi.

Zahtevamo tudi, da se končno pojasni položaj Bosne in Hercegovine, in ne bomo pripustili za nobeno ceno, da ti deželi postaneta ogrska provincija. Tekla je tam tudi kri naših vojakov, in mi imamo do teh dežel brez dvojbe več pravice, kakor Ogrji. Ako tam nastopamo mi, bo to velik dobiček za državo, še večji za balkanske dežele.

Ogrji nam groze z lastno banko. Mislim, da se nam tega ni bati, in grožnja, da je ta pogodba zadnja, da se v bodoče Madjari z nami ne bodo več pogajali, ta grožnja ni nevarna, svoj čas bomo že videli, kako stvar pojde. Ogrji naj ne govore preveč, sicer je mogoče, da še te nagodbe ne dobijo več, da mesto pogodbe pričnemo z njimi — boj.

Prepričan sem, da ločitev nam ne škoduje toliko, kot Ogrcem. Očita se mi, da bi bil jaz prvi klical: „Proč od Ogrske,“ ali jaz sem le pozivljaj: „Proč od ogrske klike.“ Če žele židovski Madjari boj, pripravljani smo za odločni nastop, in upam, da bodo do tega naziranja prišle tudi druge stranke.“ Luegerjevim besedam se je burno pritrjevalo.

Govornikov je proti nagodbi oglašanih 172, zanjo 54. Med progovorniki je tudi naš poslanec Fr. Grafenauer; za nagodbo bodo še govorili: Šusteršič, Demšar, Gostinčar, Jaklič, Fon in Šuklje.

Dunaj, 23. okt. 1907. Dosihmal se je razpravljalo v drž. zboru zmerom o „nujnih predlogih“ čeških radikalcev Klofač, Choc in Fressl; ter soc. demokratov, katere je včeraj grof Sternberg pošteno oklestil. Vse je izgubljen čas; a včeraj postavili so se češki agrarci soc.-dem. nasproti: da naj vlada dá preiskati, li morejo kmetje svoje pridelke ceneje prodajati, kot jih prodajajo. Nujnost je bila odklonjena, a predlog sprejet. Soc. dem. vidijo edino v nas kmetih svoje oderuhe.

Dunaj, 24. okt. 1907. Poziv našim društvom! Vsa društva na Koroškem se s tem opozarja, da naj svoje sklepe zadevajoče c. kr. vlado, bodisi centralno ali deželno, kakor tudi zadevajoče postavodajne korporacije (deželni ali državni zbor) naslavljaajo z besedo „Peticija“. Na pr.: Peticija sklenjena na shodu kršč.-soc. društva itd. Beseda „Resolucija“ ni primerna; ker se s takimi listinami pri c. kr. vladi ničesar ne doseže; v postavodajnih korporacijah pa izročitev „Resolucij“ po opravljenosti ni pripuščen. Vsa društva naj blagovolijo vzeti to pojasnilo na znanje.

Grafenauer.

Narodne stvari.

Kje pa so politični fakini? „Mir“ je svoj čas v popolnoma mirnem članku opozarjal na ne-

opravičljivo strahopetnost liberalnih Slovencev na Koroškem. Opominjal je na splošno znana dejstva: Liberalci A ne da svojemu otroku govoriti slovenski, liberalci B se boji dati na svojo hišo v slovenskem okraju tudi le dvojezičen napis itd. Pisalo se je splošno, ni se imenovalo imen in stvar — je rešena. Pisalo se je le z namenom, da bi se gospodje v javnosti ne bahali, kot da bi bili oni na Koroškem edini branitelji narodne zavesti. Zdaj je bil v Celovcu letni občni zbor podpornega društva za Koroške slovenske dijake, o katerem poročajo liberalni listi ne v prid svojih pristašev. „Slov. Narod“ poroča, da je izstopil iz društva g. prof. Scheinigg, „ki ga je „Mir“ radi njegovega naprednega mišljenja napadel“. Konstatovati moramo, da „Mir“ prof. Sch. nikjer ni napadel, pač pa Slovence, ki svojega otroka ne uči govoriti slovenski. Ali je to prof. Scheinigg? V Celovcu jih naštejemo kar celo vrsto, zakaj pa se potem prof. Sch. čuti žaljenega? Smešno je, če „Narod“ pravi, da je prof. Sch. bil napaden „radi naprednega mišljenja“. Ali je to napredno mišljenje, če kdo zanemarja svojo narodnost tako daleč, da ji odteguje svoje otroke? Zakaj je prof. Apih iz odbora izstopil, nam ni znano, in če bi nam znano bilo, tega rodoljuba preveč spoštujemo, kot da bi hoteli njegovo osebo izpostavljati liberalnim napadom, mi ga pa napadali ne bomo.

Komična je bila baje na zboru dr. Müllerjeva zahteva, naj ves društveni odbor odstopi! A kaj potem? Z odstopom odbora neha društvo, ali bi bilo to res v prid Koroškim dijakom? Predsednik dr. Brejc je moral v interesu društva odklanjati take otročje želje.

Zavreli so liberalci, ko predsednik ni dal na glasovanje predloga dr. Oblaka, naj zbor ob sodi „Mirove“ napade na koroške slov. akademike, ter „nesramno“ „Mirovo“ očitavanje, da se koroški dijaki dozda niso izkazali v javnosti drugače, kakor s prošnjami za podpore, in izjavo, da se bo podpiralo le dijake klerikalnega mišljenja.

Sicer bi ne bila nobena nesreča, ko bi bili gg. dr. Müller, dr. Hudelist, dr. Oblak obsodili „Mir“, takih obsodbe se bo list lahko navadil, a ne vemo, če bodo se gospodje navadili, če „Mir“ začne obsojevati njih delovanje? Če bodo gospodje preljubeznivi, lahko jim prijateljske usluge vračamo.

V interesu pametnega delovanja narodu v prid pa je bilo potrebno, da je predsednik preprečil take otročarije. V interesu stvari: Časniki so nam pretekli teden poročali, da so z vsenemci in židi v kompaniji — tudi liberalni slovenski dijaki v Gradcu napadli katoliške duhovnike in dijake, ter jih do krvi pobijali! Liberalni časniki nam očitajo, da so nekatere slovenske zadruge v gospodarski zvezi s katoliškimi Nemci — a tisti listi menda odobravajo, če se liberalni slovenski dijaki združijo z vsenemci zoper duhovnike! Slovensko ljudstvo, ki je še verno, in z ljudstvom vred prijatelji dijakov bodo ogorčeni, če zvedo nastopanje brezvernega liberalnega dijaštva! Vsakateri katoličan mora spoznati, da ne smemo dijakov pustiti zaiti na taka pota.

Dr. Oblak si je menda izmislil neko izjavo, „da se bo podpiralo le dijake klerikalnega mišljenja“ — vsaj tega „Mir“ ni pisal. „Mir“ je pozivljaj podpirati katoliška društva dijakov, a med katoliškimi in liberalnimi jih je dosti, ki niso „klerikalnega mišljenja“, ki pa resno delajo; in ker resno delajo, nimajo časa družiti se — z vsenemskimi in židovskimi razgrajati!

Najbolj se je pri ti debati menda razburil prof. dr. Sket. Le-ta je imenoval napade v „Miru“ „izbruhe političnega fakina“.

„Mir“ in njegovi sotrudniki tudi to ljubeznivost sicer tako mirnega in diplomatskega profesorja — mirno sprejme. Žal nam je za reputacijo gospoda profesorja, če bo začel še večkrat zajemati fraz iz narodno naprednih časnikov in če bo še večkrat s temi pošastmi hotel strašiti katoliški časnik, katoliško duhovščino — in s to vred tiste rodoljube, ki v tem več kot nepotrebem prepiru obsojajo nastopanje liberalne gospode. Dr. Sket je moral biti zelo razburjen in morebiti mu je zdaj lažje, ko je mogel na dan z nevoljo, vsaj mora vsakateri tvor kdaj počiti. „Izbruhi“ pa niso bili v „Miru“ in jih ne bo, pač pa drugod, kjer gospodje ne govore več vedno trezno.

Gospodarske stvari.

Slovenska trgovina.

V nedeljo 20. oktobra se je vršil v Ljubljani trgovski shod. Kakor vsakateri zdravi socialni napredek, pozdravimo tudi stanovsko gibanje slovenskih trgovcev z veseljem. V svojih resolucijah je shod naglašal važnost tržaške luke, v razvoju slovenske trgovine v Trstu vidi edino garancijo boljše bodočnosti. Potem pravi resolucija:

„Prvi vseslovenski trgovski shod v Ljubljani izraža svoje trdno prepričanje, da je splošni napredek štajerskih in koroških Slovencev odvisen od napredka slovenskega trgovstva na Štajerskem in Koroškem. V ta namen je težiti za vsestransko organizacijo slovenskih trgovcev na Štajerskem in Koroškem in zahtevati, da se jim da potrebno strokovno šolstvo, ter da se ustanovi posebna trgovska in obrtniška zbornica za Spodnje Štajersko.“

Shod terja trgovsko organizacijo na stanovsko strokovni podlagi, terja nadaljevalne in višje trgovske šole za Ljubljano in Trst.

V stanovskem oziru se je terjala uvedba sposobnostnega dokaza za detajlno trgovino, treba je strogo izvajati zakon o razprodajah in o detajlnem prodajanju, treba reformirati krošnjarski zakon. Potreben je tudi zakon proti neljalni konkurenci.

Kar zadene Koroško, so tukaj narodne razmere med trgovci naravnost obupne. Imamo par trgovcev, a lahko jih šteješ na prstih ene roke, in imaš vse, kar je narodno zavedno. In vendar je ob meji, je v mestih in trgih vse polno slovenskih trgovcev, ki so prišli kot slovenski fantje v trgovino, zdaj pa služijo kot zagrizeni Nemci. S temi ponemčenimi elementi se ne opravi nič. Ali na Koroškem je še dosti krajev, kjer bi dobro obstal naroden trgovec. Kje? To povemo, če nas bo kdo vprašal. Ob enem se pa mora skrbeti, da se trgovski naraščaj ne zgubi svoji narodnosti. Koroški Slovenci bodo vsakatero napredovanje slovenskih trgovcev z veseljem pozdravljali in podpirali.

Doklade v slovenskih občinah.

Občina	Doklada v % na		Naklada na	
	direktni davek v gotovini	užitinski davek	pivo za hektoliter	
			K	vin.
Blače	77	—	—	3
Borovlje	55	—	30	4
Brdo	22	—	1	—
Orna	58	—	1	12
Dobrlavas	84	50	—	—
Grabštanj	35	20	—	3
Kostanje	18	—	—	—
Kotmaravas	31	—	1	—
Kriva Vrba	17	50	20	1
Libuče	14	—	—	8
Marija na Zili	15	15	—	—
Medgorje	40	—	—	—
Otok	—	—	—	—
Pliberk	47	20	—	10
Pokrče	48	—	—	—
Radšice	50	—	—	—
Rožek	31	—	1	3
Ruda	40	—	—	—
Strajavas	19	10	—	3
Strmec	33	—	—	80
Št. Peter na Vašinjah	35	—	—	—
Trnjavas	31	—	—	—
Ukve	45	15	—	—
Vetrinj	31	—	—	—
Vovbre	35	—	30	2
Vrba	22	—	—	—
Žabnice	43	—	—	—
Železna Kapla	40	40	1	8
Žihpolje	—	—	1	2
Žitaravas	12	40	—	—
Žrelec	24	20	—	40
Bekštanj	16	45	1	3
Blato	22	—	—	—
Djekše	30	14	50	—
Globasnica	16	15	—	—
Goriče	123	—	—	—
Grebij	34	9	1	5
Hodiše	27	20	—	—
Logavas	24	—	—	—
Prevalje	9	10	—	60
Rikarjavas	20	—	—	4
Sele	70	—	—	—
Slovenji Plajberg	—	—	—	—
Švetnavas	30	10	—	—
Škocijan	18	50	7	3
Šmihel pri Pliberku	—	—	—	3
Št. Jakob v Rožu	14	15	1	3
Št. Stefan na Zili	60	20	—	3
Tinje	5	60	—	2
Tolstivrh	—	10	—	4
Žvabek	11	—	—	—

Kmetijstvo v pogodbi z Ogrsko.

1. V prvi vrsti zanimajo naše kmetijstvo tarifne določbe nove pogodbe. Ogrski pridelki so se zdaj po naših železnica veliko cenejšje vozili, kakor domači pridelek. Da dobe železnice več prometa, dovolili so namreč državam ležečimi ob Donavi (Rumuniji, Srbiji itd.) tako nizke tarife, da se jim izplača, svoje blago izvažati po avstrijskih železnica in ne po morju v Nemško ali Švico. Ko so bili ti tarifi določeni, delala se je pogodba z Ogrsko, in Ogrji so terjali, da se tudi njim dovoli tarif, kakor tujim državam (Meistbegünstigung). Zdaj so se jim dovolile pa le še tarifne udobnosti, ki veljajo tudi za Nemčijo, in Ogrji ne bodo več za 60 kron vozili žito (transit) do Celovca, za ceno, ki sicer stane od Sinčevasi

do Trbiža. To je za nas zavoljo tega pomenljivo, ker se s tem podraži pri nas vagon ogrskega žita za 60 kron, in toliko se vzdigne cena domačega pridelka.

2. Pritoževali so se zaradi Ogrov naši mlinarji. Iz Reke so vozili mnogo moke na Alo (Tirolsko). Vlada jim je pa potem vračala colnino iz skupnih carinskih dohodkov. Teh povračil v bodoče ne bodo več dobivali.

3. Največje važnosti je ureditev živinskega prometa. Vedno zopet je prihajala iz Ogrske kuga na gobcih in parkljih pri živini in svinjska kuga. Za živinsko kupčijo so se zdaj določbe zelo poostrele in se bo kupčija takoj zabranila, če kje le kaka nevarnost preti in ne šele potem, ko se je bolezen že razširila. Le promet s svinjami je v toliko olajšan, da se pitovne svinje smejo prodajati v klavnice, kjer se pa morajo v teku osmih dneh zaklati. Na avstrijski meji se bo vsaka žival od živinozdravnika pogledala.

4. Ogrom se je nekaj let sem dovolilo, nakladati na sladkor, ki pride iz Avstrije, nek davek (Surtaxe). S tem so hoteli Ogrji pomagati svojim cukrarnam, a naše so bile oškodovane. Zdaj sta se Avstrija in Ogrska tako pogodile, da se sme toliko sladkorja, kolikor se ga zdaj vozi na Ogrsko (225.000 metercentov), voziti tja brez davka, če se ga vozi več, bodo Ogrji nakladali nanj davek. Avstrija pa je Ogrom dovolila, brez colnine prepeljati čez morje 50.000 metercentov.

5. Tožili so avstrijski kmetje, da Ogrska nima primernih postav zoper goljufe, ki prodajajo ponarejena vina, in zoper igralce na žitni borzi. Zdaj se je ogrska vlada zavezala, termin-igro prepovedati in uvesti tako vinsko postavo, kot jo ima Avstrija. Avstrija pa je obljubila, da bo pripuščala samo pristnemu tokayskemu vinu, da se prodaja pod tem imenom.

6. Nova pogodba tudi povišuje colnino na kmetijske pridelke. Tudi na Ogrskem dobiva poljedelstvo več vpliva. Upati je, da se bo ta vpliv v postavodajstvu uspešno kazal, in da bodo mogli naši kmeti zopet mirno gledati v bodočnost.

Srbska živina v Avstriji.

Znano je, da je avstrijsko-ogrsko meja srbskim volom zaprta, da se ne okuži naša živina od srbske in da ne pade živinska cena na Avstrijskem, če bi se uvažali srbski voli v velikem številu. Pa glej, Srbi so našli neko posebno mejo, čez katero so spravili že nad 20.000 volov v naše cesarstvo. Med Srbijo in Bosno meji namreč reka Drina, ki pa se je tako posušila, da so celo poletje gonili ponoči živino čez njo v Bosno in iz Bosne je prišla kot bosenska buša v Avstro-Ogrsko. To mora biti že posebna lumparija zraven, če niso spali bosenski financarji na obeh ušesih, ko so prihajali Srbi s svojo okuženo živino čez mejo in tako ogromno oškodovali naše živinske trge. Šele neki dunajski trgovec, ki je slučajno prišel v Bosno, je to zapazil in naznanil na Dunaj.

Žitna trgovina.

Francija ceni svoj letošnji žitni pridelek tako:

1907	1906
ječmena se je našlo 10 ⁶ milj. kv.	8 ² milj. kv.
ovsa " " " 52 ⁸ " " 42 ⁸ " "	" "

Rumunija:

pšenice se je našlo 11 ³ " " 30 ⁵ " "	" "
rži " " " 0 ⁷ " " 2 ² " "	" "
ječmena " " " 4 ³ " " 7 ⁴ " "	" "
ovsa " " " 2 ⁹ " " 4 ¹⁵ " "	" "

Iz Avstralije se poroča, da bo žetev komaj pol toliko izdala, kakor lani. Srbija je že prepovedala izvažati krmo, opustila je tudi že colnino na seno, peso in klajo. Tudi na Ogrskem je deželno poljedelsko društvo že opozarjalo poljedelsko ministrstvo, da bo treba pravčasno prepovedati izvažanje krmé. Tudi iz Indije prihajajo slaba poročila.

Razne stvari.

Afera dr. Benkovič-dr. Sernece pred častnim sodom lige zoper dvoboj. V četrtek, dne 24. t. m., se je vršila razprava o tej znani aferi pred častnim sodom splošne avstrijske lige zoper dvoboj. Predsedoval je častnemu sodu pl. Madejski, minister v pokoju; prisodnika sta bila dvorni svetnik in vseučiliški profesor Emil Schrutka pl. Rechtenstamm ter dedni grof in č. in kr. komornik Ferdinand Trautmannsdorf. Častni sod je na razsojo častne afere pozval državnega poslanca dr. Benkoviča; dr. Sernece se mu ni hotel podvreči. Razsodnikov ni izvolil dr. Benkovič sam, ampak načelstvo lige zoper dvoboj pod predsedstvom grofa Jaroslava Thun. Zaslšan je bil dr. Benkovič sam, dalje kot pričča državni poslanec Pišek; prečitano se je zapisnike, sestavljene od obeh strank, dalje častnikarska poročila. Pojasnilo se je zlasti, zakaj

je dr. Benkovič smatral kot žaljiv dr. Sernece medklic: „Saj se je tudi on (dr. Benkovič) trikrat gori peljal“, na katerega je dr. Benkovič reagiral: „Vi ste lažnivec, ako tega ne dokazete!“ Dr. Sernece je hotel namreč dr. Benkoviča dolžiti zveze z Nemci v Hrastniku ter socialnimi demokrati v istem trenutku, ko je on v svojem govoru ožigosal nemško-nemčursko-narodno-liberalno zvezo pri ožjih volitvah. Dr. Benkovič je ponudil častno zadoščenje za besedo „lažnivec“, toda dr. Sernece je zahteval od njega ponižanje, češ, da naj izjavi, da je brez najmanjšega povoda žalil dr. Sernece. Take pogoje je dr. Benkovič odklonil. Častni sod dne 24. okt. je razsodil: „Dr. Benkovič je v častni zadevi z dr. Sernecem ravnal pošteno in častno, on se ni pregrešil zoper zakone o časti in dostojnosti; častni sod mu ta svoj izrek ponudi v popolno zadoščenje.“ — S tem je ta afera končana. Kazensko postopanje proti dr. Serneceu radi poziva na dvoboj, izpeljano od državnega pravdnštva, in obtožba radi razžaljenja časti proti dr. Serneceu vsled dejanskega napada na dr. Benkoviča še niso končane.

Italijansko izseljevanje l. 1906. L. 1906 je zapustilo 788.000 duš Italijo in se preselilo na tuje; to je najvišje število, kar se vrši izseljevanje. Denarja pošiljajo domov ti izseljenci na leto po 400—450 milijonov frankov; kolikor se da to ceniti. L. 1906 se je vrnilo 170.000 italijanskih izseljencev domov.

Izseljevanje in trgovski izvoz. Industrijski svet v trgovinskem ministrstvu se je pečal v zadnji svoji seji tudi s pojavom velikega izseljevanja v tem oziru, kako naj bi tudi izseljenci v tujini pomagali trgovino podpirati in domačim izdelkom kupcev pridobivati. Trgovinsko ministrstvo se je te misli poprijelo in tako utegne tudi od te strani se kaj v prid izseljencev ukreniti. Zdaj gre vse skozi tuje roke, ali bi ne bilo mogoče z združenimi močmi pomagati izdatno izseljencem in naši trgovini pri izvozu v tuje kraje? Priporočamo našim politikom to zadevo v podporo.

Razvoj italijanskega izseljevanja l. 1904 in 1905. Enako silovito kot pri nas narašča izseljevanje tudi na Italijanskem. Po statističnih izkazih je zapustilo dom l. 1905 skupno 726.331 ljudi, l. 1904 pa le 471.191. Od te množice jih je ostalo v Evropi 266.982; l. 1904 pa le 203.942. Največ Italijanov gre v Švico: 75.000, potem v Nemčijo 71.000, dalje na Francosko 58.000 in Avstro-Ogrsko 50.513. — V Egipt jih je šlo 4509, v druge afrikanske kraje okroglo 9000 mož. — V Ameriko jih gre največ 444.724, in sicer v Združene države 317.000, v Argentinijo 86.000, v Brazilijo 30.000, v Kanado 5930. Drugi so se razdelili po ostalih krajih Amerike. — V Azijo se jih je obrnilo 788 in v Avstralijo 756. — Ako primerjamo izseljence z onimi, ki so se vrnili tega leta iz tujine v Italijo, imamo l. 1905 skupaj 104.902 proti 179.321 l. 1904. Nekako tako podobno ima v primeru tudi naše izselniško gibanje.

Pošiljatve denarja v Ameriko. C. in kr. konzul v New Yorku opominja pošiljalce denarja v Ameriko na to, da amerikanske pošte ne izročajo poštnih nakaznic v roke ljudem, ki se jim denar pošilja, zato dobiva c. in kr. konzul večkrat denarje s pošte, pa ne komu in zakaj naj ga obrne. Zato prosi, naj se denar na c. in kr. konzulat vedno pošilja v čekih ali menicah, ki so v pismu zapečateni, kjer je zapisano, kak namen ima doposlani denar.

Podirajoča se gora. — Junaški čin nekega francoskega župnika. Na južnem Francoskem razsajale so pretekli teden nevihte, kakoršnih ljudje v teh krajih sploh ne pomnijo. Zlasti v južno-vzhodni Franciji je zadnje dneve preteklega tedna pravi vesoljni potop napravil velikansko škodo. Kjer so vulkanska tla, je voda drla iz razjednih gora ter se izlivala v reko Rhone s tako silo, da se je začela premikati cela gora. O tem slučaju poroča poročevalec lista „Figaro“ sledeče: Poročati moram o velikodušnem činu preprostega župnika, o katerem se govori v celi okolici. Gospod Pashe, župnik v Olissas, je šel pogledat, kako nesrečo je njegovim župljanom napravilo deževje. Šel je ob železničnem tiru, kar zapazi, da je proga razdrta in od svoje prvotne lege za kakih 30 metrov premaknjena. Ko svojo pot nadaljuje, zapazi naenkrat, da se bliža iz daljine vlak, kateri bi imel že opoldan priti, a je imel radi nevihte štiri ure zamude. Takoj je spoznal grozovito nesrečo, katera se mora zgoditi, ako vlak svojo vožnjo nadaljuje. Da bi to preprečil, postavi se sredi tira ter daje strojevodji znamenja, da naj vlak ustavi. Ta je menil, da je kak bedak, ki mu daje znamenja z rokami ter ni ustavil. Sedaj je poizkusil župnik zadnje sredstvo. Vrže se na tir ter tako prisili strojevodjo, da ustavi vlak. Njegov junaški čin je za branil, da se ni zgodila velika nesreča, ki bi gotovo zahtevala več človeških žrtev.

Izvrstna hrana za zdrave in slabotne otroke vsake starosti, kateri so v razvoju zaostali. Pospešuje rast mišičevja in kosti. Zadržuje in odstranjuje kakor nobena druga stvar drisko, bruhanje, črevesni katar itd.

„Der Säugling“, jako poučna knjiga, dobiti je brezplačno v prodajalnah ali pa pri R. Kufeke, Dunaj I.

Častna izjava.

Podpisani **Rudolf Dekan** izjavljam, da so trditve, katerih sem se posluževal v svoji vlogi na c. kr. okr. glavarstvo v Šmohorju dne 17. maja t. l., in s katerimi sem tožitelja gosp. Martina Krejči obdolžil prestopka po § 8 volilno-varstvene postave, nastale le vsled napačnih informacij, ter izjavljam tudi, da sploh nisem imel namena tožitelja žaliti na osebni časti.

Rudolf Dekan,
gostilničar v Goričah.

Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu,

katera je z najnovejšimi stroji in pismenkami oskrbljena, prevzema razna naročila tiskarske obrti, kakor: Uradne in pismene zavitke, spovedne listke, vizitnice, pisma za trgovce, račune, cenike in sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari ter bode izvrševala vse točno, vestno in po najnižjih cenah.

Častiti duhovščini in slavnemu občinstvu se priporoča za obila naročila

z odličnim spoštovanjem vdano

vodstvo tiskarne družbe sv. Mohorja.

Mutni mlin,

s peterimi nasipi (Mahlgänge), stopami in čistilnim strojem, pri katerem je polja za eno kravo in par svinj, se da v najem. Vode je dostj tudi v najhujšem mrazu. Več pove **Jožef Maierhofer** p. d. Rafer v Grebinju.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in kr. ap. veličanstva.

XXXVIII. c. kr. državna loterija

za zasebne dobrodelne namene tuistranske državne polovice.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.389 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 512.980 kron.

Glavni dobitek iznaša

200.000 kron v gotovini.

Žrebanje se vrši nepreklicno dne 19. decembra 1907.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti žrebanja za kupce srečk brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov.
Oddelek za državno loterijo.

Dobro izurjenega in poštenega

knjigoveza

sprejme v službo knjigoveznica družbe sv. Mohorja (Mart. Brugger) v Celovcu, kamor naj se blagovolijo ponudbe pošiljati.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Prva največja tvrdka te stroke

priporoča svoje modno in manufakturno blago po cenah brez konkurence na drobno in na debelo. Zaradi velike zaloge ostanejo stare cene, akoravno je blago veliko dražje postalo in so se po vseh krajih cene zelo podražile.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine.
Celovec, Novi trg, vogel Kramarjeve ulice, pri „detelji“ (Kleblattl).

Prva kranjska pošiljateljstva trgovina

R. Miklauc, Ljubljana

priporoča

tovarniško zalogo blaga za moške in ženske obleke.

Vzorci na zahtevo poštne prosto.

Tvrdka obstoji blizu 40 let.

Pošilja se zanesljivo dobro blago.

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja, krmilno varstveno sredstvo, se dobi pristno pri trgovcih le pod imenom **Mastin**. Previdni kmetovalec ga primeša krmi vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pisem pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom.

Tovarniška zaloga: lekarnar Trnkóczy, Ljubljana.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo!

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rabitzsch-Senarokum.

Edino pristen je Thierry-jev balsam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena: 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.—

Thierryjevo centifoljsko mazilo proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinami vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.00 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši.

Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar **A. Thierry** v Pregradi pri Rogoški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

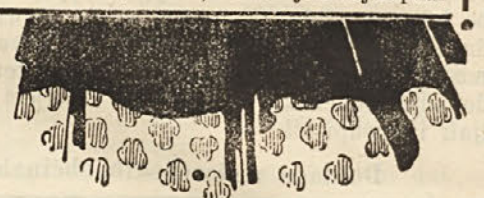
Stoj!

Ali ni

Ceres-jedilna mast

(iz kokosovih orehov)

najboljša? Ni samo najfinejša in najčistejša, temveč tudi najcenejša in najizdatnejša mast, kar sem je kedaj kupila!

Le poskusite!
Ne bo vam žal!

Matija Russling

Šent-Vid ob Glini, Koroško

dobavlja

vse glasbene instrumente

najsolidnejše izdelane, ob polnem poroštvu za najčistejše uglašenje, po najnižjih cenah:

Gosli, kitare, mandoline citre itd. Strune le najboljše vrste. Akordne harmonike na meh. Velika zaloga glasbil za harmonike za svojeročno vstavo. Cenik na zahtevo brezplačno.

Steckenpferd-Lilijsko mlečno milo

izdelek

Bergmanna in dr., Draždane in Dečin ob L.,

je in ostane, kakor kažejo vsak dan prihajajoča priznanja, najboljše učinkujoče lečilno milo za pegavost ter pridobitev in ohranitev nežne, mehke kože in rožicaste polti. — Dobiva se komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in brivnicah.

Učenca,

štirinajstletnega fanta, ki je dovršil z dobrim uspehom ljudsko šolo, vzame takoj v uk pod običajnimi pogoji

Josip Just,
puškar v Borovljah.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskomt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.